

PRACOVNÝ PREKLAD!

(preložil Adam Sýkora)

CÆEREMONIALE EPISCOPORUM

ČASŤ I.

BISKUPSKÁ LITURGIA VŠEOBECNE

III. KAPITOLA

KATEDRÁLNY KOSTOL

42. Katedrálly kostol je ten, v ktorom sa nachádza katedra biskupa, znak magistéria a moci pastiera partikulárnej Cirkvi ako aj jednoty veriacich vo viere ktorú biskup, ako pastier stáda, ohlasuje.

V nej biskup v slávnostných dňoch predsedá liturgii a, ak sa z pastoračných dôvodov neodporúča niečo iné, posviaca svätú krizmu a vykonáva posvätné vysviacky.

43. Katedrálly kostol, v majestáte svojich architektonických štruktúr, je znakom toho duchovného chrámu, ktorý sa buduje vo vnútri duší a žiari vznešenosťou Božej milosti podľa výroku apoštola Pavla: „Vy ste chrám živého Boha“ (2Kor 6, 16) Ďalej je katedrálly kostol vyjadrením obrazu viditeľnej Kristovej Cirkvi, ktorá sa na tejto zemi modlí, spieva a klania; treba ho považovať aj za obraz jeho mystického tela, **ktorého údy sú pospájané putami jednej lásky a živene miazgou milosti.**⁴²

44. Preto katedrálly kostol zaslúžene musí byť centrom liturgického života diecézy.

45. Nech sa vhodnými formami vstępuje do duší veriacich láska a úcta ku katedrálly kostolu. k tomu veľmi prispieva každoročné slávenie jeho posviacky ako aj púte na ktoré sa podujímajú veriaci, rozdelení podľa farností alebo oblastí diecézy, aby ho nábožne navštívili.

46. Katedrálly kostol nech príkladným spôsobom ukazuje to čo sa v dokumentoch a liturgických knihách predpisuje o zariadení a výzdobe kostolov.⁴³

47. *Katedra*, o ktorej je reč v č. 42, nech je jediná a pevná, umiestnená tak, aby bolo vidieť že biskup skutočne predsedá celému spoločenstvu veriacich.

Počet stupňov ku katedre, podľa štruktúry jednotlivých kostolov, sa prispôsobí tak, aby veriaci biskupa mohli dobre vidieť.

Nad katedrou nech sa neumiestňuje baldachýn, ale cenné diela, dedičstvo minulosti, nech sú starostlivo zachované.

⁴² Pavol VI., Apošt. konšt. *Mirificus eventus*, 7. december 1965: A.A.S. 57 (1965), s. 948-949.

⁴³ Porov. Rímsky misál, *Všeobecné smernice*, č. 253-312; *Poriadok čítaní v omši*, *Úvod*, č. 32-34; Rímsky pontifikál, *Obrad posvätenia kostola a oltára*, kap.II, č. 3; kap. IV, č. 6-11; Rímsky rituál, *Sväté prijímanie a úcta Eucharistie mimo omše*, *Úvodné poznámky*, č. 9-11.

Okrem prípadov predvídaných právom, na katedre sedáva diecézny biskup, alebo biskup ktorému to on sám dovoľí.⁴⁴ Avšak ostatným biskupom alebo prelátom, keď sú prítomní, nech sa pripraví sedadlá na vhodnom mieste, nech však nie sú postavené na spôsob katedry.⁴⁵

Sedadlo pre celebrujúceho presbytera sa pripraví na inom mieste.

48. *Oltár* nech sa postaví a ozdobí podľa noriem práva. Predovšetkým treba dávať pozor aby zaujímal také miesto, ktoré je naozaj stredom ku ktorému sa bude nenúteno obracať pozornosť veriacich.⁴⁶

Oltár katedrálneho kostola nech je spravidla pevný a posvätený, oddelený od steny, aby ho bolo možné ľahko obchádzať a aby sa mohlo na ňom konať slávenie tvárou k ľudu.⁴⁷ Keď je však starobyľý oltár tak umiestnený, že sťažuje účasť ľudu a nedá sa ani premiestniť bez ujmy na umeleckej hodnote, postaví sa iný pevný oltár, umelecky zhotovený a riadne posvätený; a len na ňom nech sa konajú posvätné slávenia.

Oltár nech sa neozdobuje kvetmi od popolcovej stredy až do hymnu *Sláva Bohu na výsostiach* Veľkonočnej vigílie a na slávenia za zosnulých. Z toho sú vyňaté nedeľa *Latáre* (Štvrtá pôstna) a tiež slávnosti a sviatky.

49. Odporúča sa aby *svätostánok*, podľa starobylej tradície zachovanej v katedrálnych kostoloch, nech je umiestnený v kaplnke oddelenej od hlavnej lode.⁴⁸

Ak však v osobitnom prípade je svätostánok na oltári na ktorom bude celebrovať biskup, Najsvätejšia sviatosť nech sa preniesie na iné dôstojné miesto.

50. Presbytérium, to znamená miesto kde biskup, presbyteri a posluhujúci vykonávajú svoju službu, nech je od priestoru kostola vhodne odlišené, či už čiastočným vyvýšením, alebo osobitnou stavbou a výzdobou tak, aby sa svojim rozmiestnením ukázala úloha hierarchických služobníkov. Nech je také priestrané, aby sa v ňom mohli pohodlne konať posvätné obrady a ich sledovať.

V presbytériu nech sa tak vhodne rozmiestnia sedadlá, alebo stoličky, alebo taburety, aby sa koncebrantom, kanonikom a presbyterom ktorí práve nekoncebrujú ale asistujú v chórovom rúchu, ako aj posluhujúcim, pripravilo vlastné miesto a každému sa napomáhala správne vykonávanie úlohy.

Žiadny služobník, ktorý nie je oblečený do posvätného rúcha, buď reverendy a superpelície alebo iného schváleného rúcha, nech nevstupuje do presbytéria počas liturgických slávení.

⁴⁴ Porov. CIC, kán. 436 § 3; nižšie č. 1171 a 1176.

⁴⁵ Porov. Posvätná kongregácia obradov, Inštrukcia o *zjednodušení biskupských obradov a znakov*, *Pontificales ritus*, 21. júna 1968, č. 10-13: AAS 60 (1968), str. 408-409.

⁴⁶ Porov. Rímsky misál, *Všeobecné smernice*, č. 262.

⁴⁷ *Ibidem*, č. 262.

⁴⁸ Porov. Posvätná kongregácia obradov, Inštrukcia o *úcte eucharistického tajomstva*, *Eucharisticum Mysterium*, 25. mája 1967, č. 53: AAS 59 (1967), str. 568; Rímsky riuál, *Sväté prijímanie a úcta Eucharistie mimo omše*, *Úvodné poznámky*, č. 9.

51. Katedrálly kostol nech má *ambonu* vyhotovenú podľa platných noriem.⁵⁰ Predsa však biskup sa prihovára Božiemu ľudu zo svojej katedry, ak sa z dôvodu miesta neradí iné.

Kantor, komentátor alebo vedúci chóru spravidla nech na ambonu nevystupujú, ale svoju úlohu nech plnia z iného vhodného miesta.

52. Katedrálly kostol nech má baptistérium aj keď nie je farským kostolom, aspoň na slávenie krstu vo Veľkonočnej noci. Toto baptistérium nech sa zriadi podľa noriem daných v Rímskom rituáli.⁵¹

53. V katedrálly kostole nech nechýba *sekretárium*, čiže dôstojná miestnosť, nakoľko je to možné, blízko pri vchode do kostola, v ktorej si biskup, koncelebranti a posluhujúci obliekajú liturgické rúcha a z ktorej vychádza vstupný sprievod.

Zvyčajne nech je sakristia oddelená od sekretária. V nej sa uchovávajú posvätné predmety a v nej sa v bežných dňoch celebrant a posluhujúci môžu pripravovať na slávenie.

54. Aby sa mohlo konať *zhromaždenie*, nakoľko je to možné, nech je vyhladený iný kostol, alebo vhodná miestnosť alebo námestie alebo kláštor, kde nech sa konajú požehnania sviec, ratolestí, ohňa, a iné prípravné slávenia a odkiaľ budú vychádzať procesie do katedrálly kostola.